

v'ati intors obositi si frantzi din »warm-linie» te-a asteptat in tabara o scrisoare.

Tatal tau iti dorea noroc si sanintate si paza dela D-zeu, ca sa te intorci acasa viu si sanatos, cacl... pe marea-ta sarmana. a luat-o cel de sus.

— Mai bine sa ma fi lovit un glont decat vestea asta — imi nicaal dus pe ganduri. Nu era insa timp de jelanie. Peste noapte v'au asezat in ghre regulate si-ati pornit inaintea. Nu stiati nici unul unde va opriti. Ofiterii septeau incet intre ei, iar voi v'ati invaluat inima cu o doasca de nepasare.

A urmat apoi lupta dela Mitro vifa. Culcați la pamant siobozea-ati gloantele in intanerecul dep'rat unde se sareau contururile dusman. Veni o porunce:

— Sturmi inaintel Te-ai ridicat. Schiopata-i. Eh, un glont in picior nu te opreste. Ai alergat in rand cu ceilalti, cand pe drum un ai doilea glont te culca la pamant.

Al zcutu patru saptamani in spital. Ranele ti s'au prins si ai putut obtinea in sfarsit o vacanta de o luna, sa mergi acasa.

Pe tren te simteai stiogherit. Erau tot straini. Aşa iti pareea de bine, ca ai in sfarsit prilejul sa vorbeşti româneşte.

Acestea mi le-ai spus tu mie frate Gheorghe. Gâtulejul ti s'a cam uscat de lunga povestire si l'ai uns cu vre-o doua inghitituri de »sligovita». Băntura dusmana ce-i drept, dar tocmai pentru aceea trebuia nimicită.

Din vorba in vorba ne-am facut pretin. Oina ne-am împartit-o frăşteşti si tu ai mâncat rată friptă dela noi, iar eu profunđă cătănească dela Saralevo.

Surprinderea cea mai placută ai avut-o insa după cină. Ai schiopatat incetisor la bagaje tale si ai scoroit din ele o carte groasă. Era colectia de cântece si doine a lui Bărsan si Iarnik. Si ai inceput sa ceteşti cu glasul tau inmutat partile, care ti'au placut.

Imi venia, sa te strâng atunci la piept iubite Gheorghe. Ai cântat apoi cântece sarbeşti din Bosnia.

— Dusman ne-dusman, dar sunt frumoase — ai raspuns tu la intrebaria mea.

Tu nu purtai ură in pieptul tau. Tu lila aştepta luna multă soldații.

Acolo era si lume românească la gară.

Când s'a urnit trenul din loc te-ai aplecat prin fereastră si ai salutat cu voce tare.

Un »sa trăiască» puternic ti-a fost răspunsul.

Până la Teuş am fost nedespărţiti. Timpul a trecut in povestirea elor câteva snoave, pe care le cunoşteai din Bucovina.

viermisorii si gaze culesse din aerul inăduşitor. Interval cu interval, veneau biştele rândunele ingrijate, intr'o goană desperată.

Lupta curgea mereu. Alerul era ferbinte, gloantele zburau şulerând cântecele lor fioros. Răniții se văietau prin şanțuri si case surpate. Pământul răscolit sarea improşcând in toate părțile.

Doar golaşii pul, in adăpostul cald de puf al cuibului lor, nu stiau de primejdia ce li amenința, își întindeau flămânde, ciocurile galbene. Rândunelele înaltau greoi prin aerul ce ferbea.

Preslunea li zvârlea și doboră la mari distanțe, dar se reculegeau repede, se înălțau biruitoare, culegeau din zbor lei o gază, colo o insectă, și soriau cătră cuibuşorul primejdii.

Si acest zbor desperat in ploala gloanțelor a durat două zile.

E seara. Marama ei plumburie se lasă tristă peste oraşelul pustiu.

Larma infernală incetează treptat: lei o bubuitură, dincolo alta... tăcere. Parecă s'ar opri din mers o maşină urlaşa. Dar pornesc gemete dureroasă.

In zidul înegrit și despicat de gloanțe mai stăruie încă cuibul mîititel. Iar truditete rândunele, dorm liniştitte cu aripile întinse peste pulşorii lor.

Emil A. Chiffa.

La despărţire parcă eram de când lumea la oaltă.

— Nu pot eu care merge pe la Braşov— ai întrebat tu. Nu se putea.

Si simţeam ceva gol in sufletul meu, când te priveam pe fereastra vagonului, cum te perzi in mulţimea târcată.

M'ai lăsat adresa, să-ți scriu.

Dar trăim vremuri năprasnice. Ce azi e negru, până mâine poate fi alb. Ti'am trimis o scrisoare in Bucovina, dar mi s'a inapoiat. Nu știu pe unde te afli.

De aceea își scriu in feul acesta. Mă iartă, că am spus și la alții, ce m'ai povestit. Dar povestea ta e povestea celor câteva sute de mil de români, a căror sânge ingraşă câmpii străine.

Îți doresc sănătate și voie bună pe unde te afli.

Traian Stana.

Cardinalul Ferrata, secretarul de Stat al papei Benedict XV.

Benedict al XV-lea, cu ocaziunea urcării sale pe tronul apostolului Sf. Petru, și-a ales de secretar pe cardinalul Ferrata, un bărbat, care poate privi, în răstimpul de până acum al vieții sale, la o activitate diplomatică încoronată de mari și însemnate succese. Ca auditor la nunciatura din Paris, în niște atacuri foarte gingașe politico-bisericești, Ferrata a dat dovadă de o pătrundere și diplomatie extraordinară. Cunoșcând papa Leo al-lezele calități ale auditorului său din Paris, l-a trimis în Svițera, cantonul Tessin, având să rezolve unele chestii de tot importante. Misiunea ce i s'a încredințat a fost din cele mai delicate; să facă o convenție cu guvernul, ca să reguleze afacerile zdruncinate de ordin politic bisericec și să aducă pacea în dieceza Basel, unde spiritele erau tulburate din 1873 de legile kulturkanyșului.

De patru ori a călătorit Ferrata în Svițera și a ținut pertractări cu guvernul elvețian. Misiunea încredințată și-a împlinit-o cu acurateță. Pentru aceste merite diplomatice, pontificele Leo XIII l-a numit președintele academiei din Roma, a preștorilor de origine nobilă și canonic al bisericii Maggiore Maria.

Dar n'a trecut mult timp și papa Leo din nou a simțit lipsa bărbatului înzestrat cu mult simț politic, a lui Ferrata. Guvernul liberal din Belgia Frere, nu de mult a rupt legăturile diplomatice cu scaunul apostolic. Papa care pe timpul regelui Leopold însuș era nunțiu apostolic la Bruxelles, a trimis acolo pe Ferrata, pe care Leopold II l'a primit ca pe persoana grata.

La anul 1889 a fost rechemat la Roma, unde a primit secretariatul afacerilor bisericești extraordinare, al căror conducător era pe acel timp cardinalul Rampolla. La doi ani după aceea, a ajuns nunțiu apostolic la Paris, o misiune dintre cele mai importante și grele. Misiunea lui era, ca să înduplece pe catolicii francezi, să nu mai facă opoziție republicei, ca formă de stat, sperând, că astfel va putea împiedeca legile contrare religiunii și persecuția bisericii. Dar mulți bărbați catolici, aderenți intranșigenți ai monarhiei, nici nu voiau să audă de așa ceva. Astfel fiind deșbinare între catolici, dușmanii puteau să continue cu opera lor distructivă. În privința aceasta, înțeleptele intențiuni ale lui Leo XIII și activitatea nunțului Ferrata, nu au avut succes deplin.

In consistorul din 22 Iunie 1896, papa Leo XIII l-a făcut cardinal. Intorcându-se din Paris, la 5 Decembrie, a primit pălăria de cardinal. A fost numit de atunci șef al diferitelor congregații. La congresul euharistic din Malta, ținut în 1913, a prezidat ca reprezentant al papei. Primirea ce i-s'a făcut aici a fost cât se poate de grandioasă și însuflețită. A câștigat simpatia tuturor.

(»Unirea».)

Conflict între administrația germană și populația Bruxellesi.

Cetim în »Neue freie Presse»:

Correspondentul din Bruxelles al ziarului »Lokalanzeiger» raportează că între administrația militară germană și între populația orașului Bruxelles e pe cale a izbucni un conflict din motivele următoare:

»Governorul militar german al orașului Bruxelles, baronul de Lüttwitz prin adese a adus la cunoștință generală că orașul Bruxelles nu mai voește să mai plătească restul contribuției de războiu impusă orașului.

In urma acestora s'a produs o vie animosită între părțile interesate. Trebuie însă luat in considerare, cum-că această denegare a plății poate surveni nu numai din rea voință, ci poate mai ales din cauza crizei de bani. E posibil ca orașul Bruxelles să nu mai aibă bani.

Un finanțier din Bruxelles, care locuind de 10 ani de zile în această țară, cunoaște perfect relațiile ei financiare, mi s'a dat formale asigurări, că actualmente finanțele Belgiei se află într'o astfel de stare, încât în fiecare moment se poate aștepta o cat strofă financiară.

Ce ținută va lua populația capitalei Belgiei, dacă acest conflict va izbucni formal, vom vedea peste câte-va zile.

Fortăreața franceză Verdun.

Fortăreața Verdun, care de prezent este centrul preocupărilor, căci dela luptele ce s'au încins aici depind sorții războiului, formează — după cum scrie un ziar berlinéz — aripa stângă (dela nord) a lungului șir de fortificații franceze la granița germană. Verdun zace 55 kilometri la vest de Metz, la 277 kilometri la est de Paris și se află pe ambele maluri ale Meusei.

Este o fortăreață de cl. I, în mai multe locuri cu brău dublu de forturi. Cupriasul fortăreței este cam 50 kilometri. Are 17 forturi mari (din cari a căzut unul — fortul Camp des Romains — în mâinile Germanilor) și 21 poziții fortificate independente, din cari 3 a ocupat deja înainte cu două săptămâni armata Principelui de coroană german. Mai departe numără peste 50 poziții construite pentru artilerie.

Forturile mai avansate sunt pe culmi, cari deja în urma poziției lor naturale sunt greu de luat. Singuratele fortificații sunt aproape deolaltă, iar scopul brăului dublu este să opăcească asediarea. Desavantajul este înecă, că prin aceasta se fărâmiă forțele de apărare, căci reclamă o mare garizoană.

In luptele de până acum a luat parte activă garnizoană, care a încercat mai multe ieșiri violente contra armatei Principelui de coroană german, fără de a reuși însă. Din diferitele telegrame vedem, că Germanii își concentrează acum celebrele obuziere de 42 cm. la aceste forturi, dar succesele de până acum, reușind de a ocupă deaebă un fort, cel dela mijloc dintre Toul și Verdun, arată că aici nu mai operează celebrele obuziere cu aceeași rapiditate ca la Liège, Namur și Maubeuge.

ȘTIRI.

— 18 Sept. v. 1914.

Eroii noștri. Foala ungurească din Deva »Hunyadvármegye» dela 20 Sept., aduce părți din scrisoarea unui sergent (zugführer), șifător la granița Sărbilor, trimisă acasă unul prietin din Petroșeni. Sergentul e ungar, dar incolo soldații batalionului, sunt, precum se știe, aproape numai Români. Sergentul vorbind despre nepăsarea cu care omul merge înainte in luptă, dupăce s'a deprius cu fiorosul ei zgomot dintă scrie printre altele:

»...E cea mai mare fericire din ume a privi cum, de plidă, un sergent care in timp de pace e un tată de familie cu inimă blândă, acum se aruncă să doboare 21 de inamici! Căce e cu soldații noștri aceea nu se poate descrie, aceea nu e lucru omenesc! Li cea mai mare bucurie să poată merge înainte și aprci foarte greu li mai poți opri! Ei in cea mai mare ploaie de gloanțe nu-și caută acoperire, ci își zice unul altuia (aci ziarul maghiar citează românește vorbele dintre soldați): — Ioane, tu te temi? — Se teme dracu de ei! »Dumnezeul meu!« — zice pe asta sergentul ungar, — dar vitejește

și mai împlinește acest neam (romănesc) datorita lui!»

Nu volec și nici nu pot să-ți mai spun mai multe, ceace știu și-ai putea povesti ani de zile...

Încrăștam cu plăcere aceste laude ce se aduc voicilor noștri aflători pe câmpul de războiu, — și cari acasă sunt locuitorii pașnicilor noastre sate... — (Lib.)

Holera în Monarhie. Biroul ung de correspondență semnalează pe ziua de ieri 8 cazuri noul de holera, dintre cari 3 in Viena, 1 Brăun, 2 Bielitz și câte unul in Biala și Tescheu. Toți bolnavii aparțin armatei.

Ravagiile holerei în Serbia. Prin Sofia sosește știrea că in Serbia s'a incubat cumplitul flagel al holerei, care in lipsă de măsuri serioase începe a luă tot mai uriașe proporții. In urma estinderii tot mai mare a holerei, chiar și membrii corpului diplomatic, cari de prezent se află la Niș, încep a face pregătiri spre a părăsi țeara. Miniștrii și consuili statelor neutrale au părăsit de a Serbia, chiar și Ministrul Franței și Angliei și-a anunțat plecarea. Numai Ministrul Rusiei a luat decizia de a nu părăsi Serbia.

Cât va ținea războiul? Ziarle parisene publică diferite preziceri despre durata războiului actual. Cel mai mare interes îl deșteaptă, frește prorocirile dnei Thébes, care deja in calendarul din anul trecut prorocise că in vara anului 1914 toate națiunile din Europa își vor declara război unele altora și că papa Pius al X-lea va muri îndată la începutul războiului.

Ziarul »La France» publică acum următoarea prorocire a dnei Thébes relativ la sfârșitul războiului: »In 29 Sept. Wilhelm II va pieri in mod tragic; in 4 Oct. va izbucni răzcoala in Berlin. In 1 Noemvrie se va semna pacea.»

»Le Figaro» publică din »Prognosticul» din 1600 a scriitorului Pétadan următoarele pasagi relativ la războiul actual: »Marele războiu se va stârși pe câmpul dela Westfalia, cu completa prăbușire a Germaniei. Lupta cea din urmă (decisivă) la care vor lua parte armatele a șapte națiuni, va fi colosală. In această luptă vor cădea atâția oameni încât cadavrele vor umple râurile și le vor face să iasă apele din malci lor. După luptă numai căpitani și priinți vor fi înmormântați — cadavrele celorlalti morți se vor îngrămădi ca munții pe șesul Westfaliei. După luptă cei rămași in viață vor peri de foamete și omnia.»

Generalul sârb Bolovits — prav rânit. Din izvor oficial bucureștean se comunică ziarului »Az Est» cu data de 27 Septemvrie că șeful statului maior al primei armate sârbești, generalul Bolovits a fost rânit grav in luptele, cari au avut loc pe platoul de la Krupanje. Generalul a interzis acelor, cari i-au dat primele îngrijiri, ca să fie transportat în oraș și a dispus ca și pe mai departe să rămăle in mijlocul trupelor sale, unde i se dau de prezent într'un cur de tabără îngrijiri medicale. Generalul Bolovits este unul dintre cei mai capotați ofitieri ai armatei sârbești. El a fost acela care a câștigat celebra victorie de la Kumanovo împotriva Turcilor, precum și pe cea de la Rajkanuk împotriva Bulgarilor.

Boicotarea mărfurilor germano-austro-ungare. In Paris e'a format o ligă: »Ligue antigermanique» care are ca devisa boicotarea pe toată linia a mărfurilor de origine germano-austro-ungare.

Această hotărâre pare a fi răspunsul la un demers analog al cerurilor comerciale germane și austro-ungare.

Cine va învinge? Citim în »Az Est»: »Daily Telegraph» sub acest titlu publică un articol, ajungând la conluzia, cumcă învingerea va fi de partea acelor, cari la urma urmelor vor mai putea arunca in cumpăna războiului forțe militare proaspete.

Mersul trenurilor nu se schimbă Direcția căilor ferate ungare face cunoscut că la 1 Octomvrie un se va schimba mersul trenurilor, ci va rămănea in vigoare și pe mai departe mersul de vară, de sine înțeles cu reducerea numărului trenurilor conform necesităților de războiu.

Posta Redacției.

Din Dr. T. C. in S. Sântei într'o regretabilă rătăcire. Oale scrie doar acoperă intru toate vederile doastră. Urmăriți numai desfășurarea evenimentelor cu conștientizarea cu care le urmăm noi și veți vedea că îndrumările noastre sunt logice. Nu putem li să fim conciliabile, acestea trebuiesc găsite, se jau doar toate inamicile. Recuții încodată cele scris și va veți convinge că suntem de perfect acord.

D-lui S. C. in S. Ceeace pretinzi d-ta e nici mai mult nici mai puțin decât curată megalomanie.

Proprietar Tip. A. Mureșianu: Branice & Comp. Editor responsabil: Ioan Lacea.

Concurs.

Institutul de credit și economii societate pe acții »Zlăgneana» din Zlatna publică pentru ocuparea postului provizor contabil concurs cu termen de 15 Octomvrie st. n. 1914 sub următoarele condițiuni:

- 1) salariu lunar cor. 200.
- 2) cuartir corăspunzător in natură.

Dela reflectanți se pretinde: calificație și praxă deplină și să dovedească capacitate de a concura independent afacerile de bancă.

Postul se poate ocupa îndată

—5 Direcțiunea.

MINISTERUL AGRICULTUREI DOMENIILOR.

(Direcția Agriculturii)

74261 3 Sept. 1914.

PUBLICAȚIUNE.

Ministerul publică spre știința generală: că, ținerea concursului publicat in Monitorul Oficial Nr. 58 din 14 Iunie 1914, pentru obținerea burselor de Agricultură in străinătate ce urma să se țină la 4 Septemvrie a. c, s'a amânat pentru ziua de 15 Octomvrie a. c.

Inscrierile se vor primi la Ministerul Agriculturii până in ziua de 10 Octomvrie.

Condițiunile rămân aceleași ce se vad publicate in Monitorul citat mai sus, cu singura deosebire că:

Pentru bursă Geniu Rural și Mașini Agricole, pe lângă candidații cari vor poseda diploma școlii de Poduri și Sosele sau licența in Matematici, se mai admit la concurs și absolvenții cu diplomă ai școlii superioare de Agricultură de la Herăstrău, sau unei școlii similare din străinătate, precum și ai școlii de Silvicultură de la Brănești, cari vor avea și bacalaureatul sau absolvența liceului.

Adsolvenții școlii de Agricultură de la Herăstrău și școlii de Silvicultură de la Brănești, cari se vor prezenta la concursul pentru burse de Geniu Rural, vor avea la media generală, un punct mai mult drept contra diplomei, față de alte titluri.

Correspondent

pentru limba maghiară și română află imediat aplicare.

Oferte și pretențiunile a se adresa la firma Fr. Gaspari, Proprietar de fermă pentru vițe de vie in Mediaș (Medgyes Erdély Nagy-Küküllő megye). 8-8

Avis.

Să aduce la cunoștință publică. cumcă »Piugarul» însoțire economică comercială in Blaj, are de vânzare 200 Vagone lemne de fag crepate Class I, care le vinde gara Sovata cu prețul 120 Cor. per Vagon.

Cei ce doresc să cumpere să se adreseze la biroul nostru in Blaj. 6-6 Direcțiunea.

Anunțuri

primește Administrațiunea Gazetei Transilvaniei cu prețurile cele mai MODERATE.

Cetiți și răspândiți »Gazeta Transilvaniei».